

Violències masclistes: les posem en joc?

MÒDUL 1: VIOLÈNCIES MASCLISTES
Conceptualització, Formes i Àmbits
de les Violències Masclistes

ÍNDEX

1. CONCEPTES, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA.
2. LLEI 5/2008, del 24 d'abril.
3. PROTOCOL DE JOVENTUT PER A L'ABORDATGE DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

► CONCEPTE

A) DEFINICIÓ:

“La violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat” Llei 5/2008, del 24 d'abril

VIOLÈNCIA MASCLISTA = VIOLÈNCIA DE GÈNERE = VIOLÈNCIA SEXISTA = VIOLÈNCIA PATRIARCAL; És una violència que pateixen les dones pel sol fet de ser-ho, en el marc d'unes relacions de poder desiguals entre dones i homes.

B) MASCLISME

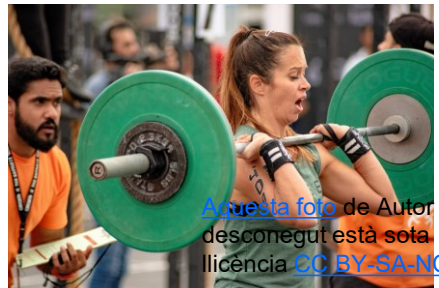
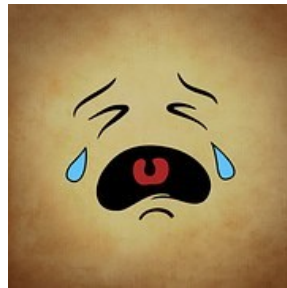
Defineix les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones.

C) La violència masclista es concreta en una diversitat d'abusos que pateixen les dones. Diferents formes de violència: FÍSICA, PSICOLÒGICA, SEXUAL I ECONÒMICA que tenen lloc en àmbits concrets: RELACIONS AFECTIVES I SEXUALS, PARELLA, FAMILIAR, LABORAL I SOCIOCOMUNITARI.

1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

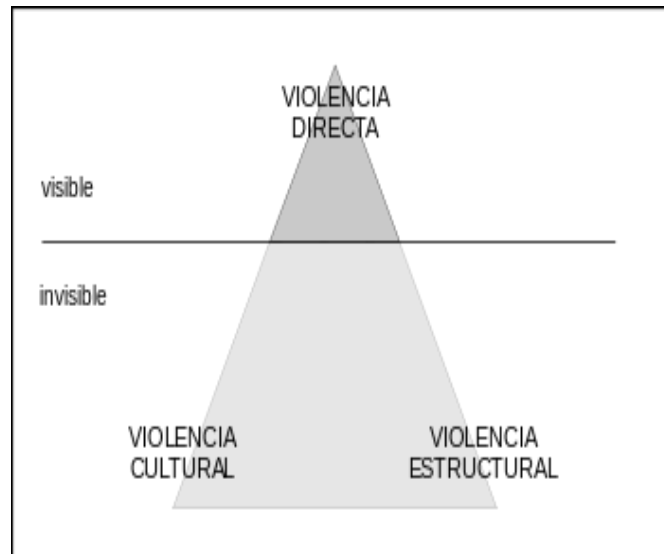
D) La cultura patriarcal se sosté sobre una estructura social desigual entre homes i dones, que es reproduïx a través de la construcció social del gènere, del que entenem per allò masculí i allò femení, i que es consolida en els rols de gènere i els models de masculinitat i de feminitat que marquen les relacions entre homes i dones.

Aquesta foto de Autor desconegut està sota llicència [CC BY-SA-NC](#)

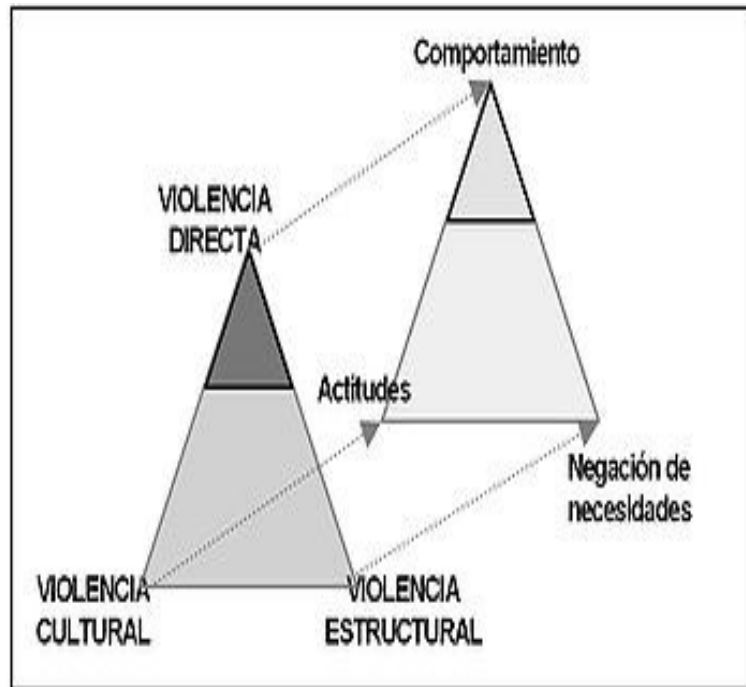
1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

TRIANGLE DE LES VIOLÈNCIES
(JOHAN GALTUNG)

- ▶ Quins tipus de violència directa i/o visible coneixem en relació al gènere?
- ▶ On posaríeu conceptes com:
 - ▶ Masclisme?
 - ▶ Patriarcat?
 - ▶ Feminisme?
 - ▶ Igualtat d'oportunitats?
 - ▶ Competitivitat com a valor?
 - ▶ La invisibilització dels treballs de cures?
 - ▶ ...

1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

- ▶ **VIOLÈNCIA ESTRUCTURAL** És aquella que **nega les necessitats singulars de les persones i/o col·lectius**.
 - ▶ La societat patriarcal està basada en què EN L'ORGANITZACIÓ SOCIAL, L'AUTORITAT/ EL PODER la té l'home.
 - ▶ LES ESTRUCTURES FONAMENTALS DEL PATRIARCAT SÓN LES RELACIONS FAMILIARS i dues institucions molt importants per la vida de les dones: L'HETEROSEXUALITAT I EL CONTRACTE SEXUAL.
- ▶ **VIOLÈNCIA CULTURAL** és el context que legitima la violència estructural. El marc relacional que permet la negació de necessitats.
- ▶ **VIOLÈNCIA DIRECTA** és l'acció/reacció VISIBLE que dona resposta al context.

1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

VIOLÈNCIA DIRECTA	VIOLÈNCIA CULTURAL	VIOLÈNCIA ESTRUCTURAL

Com a interiorització i/o classificació del concepte de violència masclista, us convidem a fer aquesta reflexió:

Quines són aquelles coses que rebem de manera més o menys conscient associades als homes i/o les dones? Us pot ajudar visibilitzar els aspectes del vostre dia a dia: anuncis que trobeu al carrer, tipologia de feines de les vostres amistats i/o família, tasques i funcions desenvolupades en l'organització d'un viatge, tipus de frases que diem a un nen o nena des del naixement, quins són els "insults o frases fetes" culturals o quotidianes, quines activitats fan els nens i nenes i les persones adultes fora de l'horari de les obligacions, de quina manera ens expressem, què expressem...?

1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

▶ **QUIN ÉS EL NOSTRE PAPER?**

- ▶ Ser conscients de la nostra estructura.
- ▶ Visibilitzar i trencar amb la legitimació de les violències culturals (invisibles).
- ▶ Denunciar les violències directes i visibles.
- ▶ Educar en valors: el món és divers (no és binari) i les identitats són múltiples.

COMPARTIM: On situem ara frases com...?

- Els homes no ploren.
- “Follas menos que un hombre casado”
- Esta es una buscona, mira cómo va vestida!
- ¿Cómo se llama tu novio, Helena?
- “Se te va a pasar el arroz, bonita”
 - Si jo tinguera aquesta filla, en l'adolescència li posava un cinturó de castedat
- Vaya pintas!! Pareces una camionera!!
 - Tu, què? Perds oli o què?

1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

▶ FORMES DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

ECONÒMICA

PRIVACIÓ INTENCIONADA I NO JUSTIFICADA DELS RECURSOS PEL BENESTAR FÍSIC I PSICOLÒGIC DE LA DONA I, SI ES CAU, DELS FILLS I FILLES

DIGITAL

ACTES DE VIOLÈNCIA MASCLISTA I MISOGÍNIA EN LÍNIA: ÚS TECNOLOGIES, PLATAFORMES XARXES SOCIALS, WEBS, FÒRUMS...OBSTACULITZEN LA SEVA PARTICIPACIÓ POLÍTICA I LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ, ENTRE D'ALTRES.

DE SEGON ORDRE

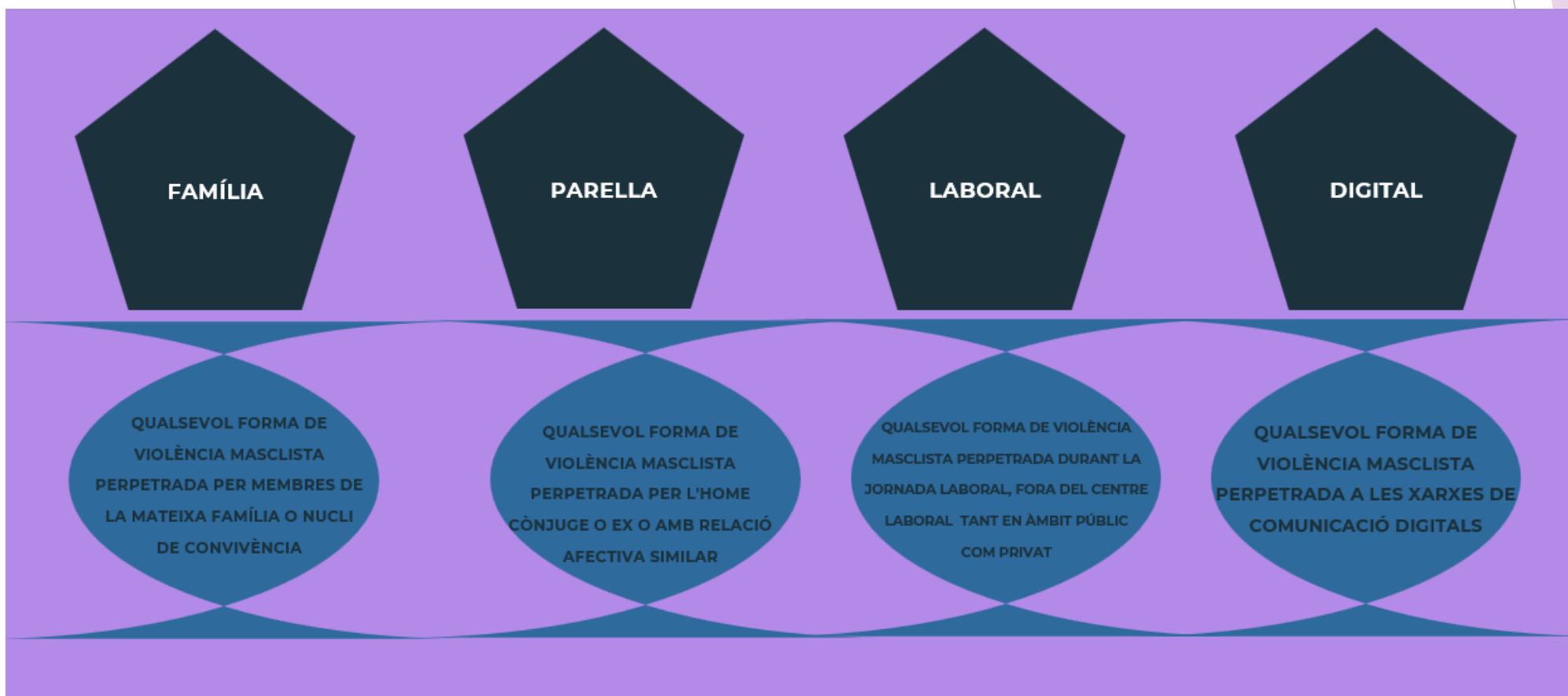
VIOLÈNCIES MASCLISTES EXERCICIS CONTRA LES PERSONES DE SUPORT A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIES MASCLISTES

VICÀRIA

QUALSEVOL TIPUS DE VIOLÈNCIA EXERCIDA CONTRA ELS FILLS I FILLES AMB FINALITAT DE PROVOCAR DANY PSICOLÒGIC A LA MARE.

1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

► ÀMBITS DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

1. CONCEPTE, FORMES I ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

▶ ÀMBITS DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

2. Llei 5/2008, de 24 d'abril

Les lleis contra les violències masclistes han tingut una evolució fins arribar a la llei catalana com veurem a continuació:

L'any 2017 es va publicar la Recomanació General número 35 de la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (en endavant, CEDAW, per les sigles en anglès).

L'any 2020 es va aprovar una modificació a la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar les violències masclistes, la Llei 17/2020, del 22 de desembre. Aquesta llei, a més de reconèixer noves formes i àmbits de violències, va introduir una sèrie d'estàndards de drets humans, nous conceptes i perspectives que perfilen aquest Protocol marc.

2011

L'any 2011 es va aprovar el Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers la dona i la violència domèstica (en endavant, Conveni d'Istanbul). L'Estat espanyol va ratificar aquest conveni l'any 2014.

2017

2018

Els informes d'avaluació presentats l'any 2018 a la Comissió d'Igualtat de les Persones del Parlament de Catalunya van proposar fer més àmplia i garantista la protecció de les dones en situació de violències masclistes.

2020

2021

L'any 2021 es va crear el Departament d'Igualtat i Feminismes (Decret 249/2021, de 22 de juny), que va incorporar la Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes, amb funcions de prevenció i reparació integral.

2. Llei 5/2008, de 24 d'abril

- ▶ L'abordatge de les violències masclistes s'ha de fer des de la premissa que es tracta d'una **vulneració dels drets humans** que s'exerceix contra les dones, infants i adolescents com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, té com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat (art. 3.a de la Llei 5/2008 del 24 d'abril).
- ▶ A continuació, caracteritzem els Drets Humans (veure taula següent diapositiva)

2. Llei 5/2008, de 24 d'abril

CARACTERÍSTIQUES DELS DRETS HUMANS	SIGNIFICANT
Drets intrínsecs o inherents als éssers humans.	Totes les persones els tenen pel sol fet de néixer.
Drets irrenunciables	Ningú pot renunciar-hi, ni tan sols per pròpia voluntat, i per això mateix són també intransferibles.
Drets inalienables	Ningú els pot suprimir sota cap circumstància.
Drets universals	Totes les persones tenen els mateixos drets, sense discriminació, i s'apliquen a qualsevol persona de qualsevol part del món.
Drets interdependents	L'estreta relació entre drets o grup de drets també és clau, ja que l'avenç d'un dret afavoreix el progrés dels altres, mentre que la privació d'un dret perjudica l'exercici de la resta. Garantia dels drets de les dones, infants i adolescents
Drets indivisibles	Tots els drets humans mereixen la mateixa atenció i tenen la mateixa vigència. No hi ha, doncs, separació ni jerarquia entre ells, i els drets civils i polítics tenen el mateix pes que els drets econòmics, socials i culturals
Drets progressius	Una vegada aconseguit un avenç en l'exercici i la tutela d'un dret humà, ja no es podrà eliminar, limitar ni restringir posteriorment. Al contrari, s'ha de continuar progressant en el compliment d'aquest dret, perquè la mateixa filosofia dels drets humans obliga a la seva constant millora.
Drets imprescriptibles	Els drets humans no prescriuen, no tenen data de caducitat per cap motiu.
Drets fonamentals	Els drets fonamentals, que gaudeixen de reconeixement constitucional i estatutari, emmarquen els drets reconeguts legislativament i convencionalment i les necessitats de les dones, nens, nenes i adolescents, que no sempre seran coincidents.

2. Llei 5/2008, de 24 d'abril

- ▶ Amb aquesta contextualització històrica i de marc de treball + la conceptualització del concepte, formes i àmbits -> A llegir la Llei 5/2008 per poder conèixer-la en profunditat.

3. Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista

El protocol de Joventut està dividit en 4 punts:

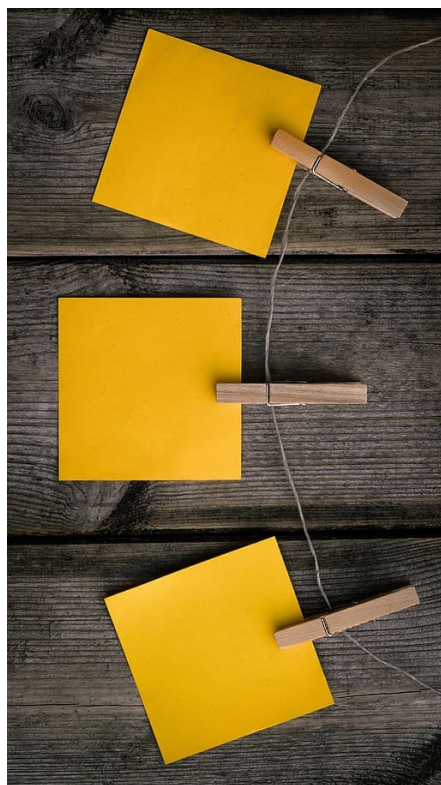
3.1. Concepte, formes i àmbits de la violència masclista.

3.2. La intervenció dels i les professionals de joventut en l'abordatge de la violència masclista.

3.3. Materials de suport del protocol.

3.4. Recursos específics.

3.1. Concepte, formes i àmbits de la violència masclista

Aquest punt ha estat tractat en l'apartat 1 del mòdul: violències masclistes a través de la Llei 5/2008, del 24 d'abril. Us convidem a fer una revisió de l'apartat i fer-vos les següents preguntes:

- En una situació pràctica que pugueu conèixer:
Considero que és violència masclista o altre tipus de violència?
- De quina **forma** s'ha visibilitzat aquesta violència?
De manera física, psicològica, ...
- **On** s'ha donat aquesta violència? Dins de la família, en esfera pública, en el treball, al centre educatiu?...

3.2. La intervenció dels i les professionals de joventut en l'abordatge de la violència masclista.

Les passes de la intervenció dels i les professionals queden resumides en aquests quadre i, a més, les teniu explicitades en el Mòdul 2: Joventut que podreu gaudir més endavant

1. Indicacions prèvies per a una bona intervenció

2. Prevenció i sensibilització

3. Detecció

4. Atenció i acompanyament

3.3. Materials de suport del protocol.

Fitxa 1. Eixos temàtics per desenvolupar en les actuacions de prevenció

Fitxa 2. Exemples de situacions d'abús i violència masclista segons la forma

Fitxa 3. Exemples i indicadors de sospita de violència masclista segons l'àmbit

Fitxa 4. Preguntes d'ajuda a la detecció i escala VEC

Fitxa 5. Fes el teu propi circuit

Fitxa 6. Materials i recursos d'interès

Els materials de suport els trobareu al protocol entre les pàgines 54 i 72.

Us deixem el link a continuació i us animem a baixar-vos el protocol per millorar els vostres recursos a través de les fitxes indicades:

[Protocol de Joventut per a l'abordatge de les violències masclistes](#)

3.4. Recursos específics

De la pàgina 72 a la 91 completareu a través d'enllaços a documentació estructurada per temàtiques recursos específics de l'abordatge de les violències masclistes amb la joventut.

[Protocol de Joventut per a l'abordatge de les violències masclistes](#)

Violències masclistes: les posem en joc?

MÒDUL 1: VIOLÈNCIES MASCLISTES
Conceptualització, formes i àmbits de la violència masclista

